

Olimpiad Linguistik Asia Pasifik Kedua

27 September 2020

Jawapan

Soalan 1.

• 'X punya Y' =
$$\begin{cases} \text{C-POS Y} & \text{X = kata ganti} \\ \text{Y C-POS X} & \text{X = kata nama am} \\ \text{Y C X} & \text{X = kata nama khas} \end{cases}$$

- POS =
$$\begin{cases} \text{-k} & \text{X = KGND pertama} & (\text{e} \rightarrow \text{i} / \text{_k}) \\ \text{-m} & \text{X = KGND kedua} \\ \text{-n} & \text{X = KGND ketiga} \end{cases}$$

(KGND = kata ganti nama diri)

- C =
$$\begin{cases} \text{a} & \text{Y = makanan} * \\ \text{bele} & \text{Y = minuman} * \\ \text{haalee} & \text{Y = haiwan} \\ \text{hoo} & \text{Y = kapal} \\ \text{tabe} & \text{Y = benda yang boleh duduk di atasnya} \\ \text{anyi} & \text{sebaliknya} \end{cases} \rightarrow \text{anyi (dalam generasi lebih muda)}$$

* Buah-buahan boleh menjadi 'makanan' atau 'minuman', bergantung kepada sama ada penutur ingin memakan atau meminumnya..

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8
e	d	h	f	c	g	a	b

9	10	11	12	13	14	15	16	17
o	n	q	i	j	k	p	m	l

(b) 18. *kamu punya tembikai (untuk diminum)*

19. *ibu punya kanu kayu*

(c) r. **trii belen waau**

s. **nu a Kua; nu bele Kua**

t. **hoon ok; anyin ok**

u. **haaleik kuli**

Soalan 2.

- Struktur ayat: S V O
- Struktur kata kerja:

'telah membunuh'	SUBJ	1/2 OBJ	-a-	3 OBJ	-pu	
			-e-		-tiki	
'telah memasak'						
'telah menipu'					-klwaro-	3 OBJ
'telah menjaga'					-altawro-	
'telah melihat'					-etere-	

SUBJ	tunggal	majmuk	OBJ	tunggal	majmuk
KGND pertama	<i>m-</i>	<i>k-</i>	KGND pertama	<i>-p</i>	
KGND kedua	<i>n-</i>	<i>ch-</i>	KGND kedua	<i>-ch</i>	
KGND ketiga (m)			KGND ketiga (m)	<i>-n</i>	
KGND ketiga (f)	<i>w-</i>	<i>y-</i>	KGND ketiga (f)	∅	<i>-y</i>
KGND ketiga (dim)	<i>l-</i>		KGND ketiga (dim)	<i>-l</i>	

* SUBJ = subjek, OBJ = objek, dim = imbuhan diminutif ('anak ...')

- 'X dan Y' berkelakuan seperti kata kerja, di mana X = subjek dan Y = objek.
 - Tangkai kata kerja ialah $\begin{cases} [X]-aro-[Y] & \text{apabila objek tersebut ialah orang ketiga;} \\ [X][Y]-a & \text{sebaliknya.} \end{cases}$

- (a) 16. *Mereka berdua (f) telah membunuh saya.*
 17. (i) *Anak-anak itu dan kamu telah menjaga isteri itu.*
 (ii) *Anak-anak itu dan kamu semua telah menjaga isteri itu.*
 18. (i) *Kamu dan saya telah menjaga isteri-isteri itu.*
 (ii) *Kamu dan kami telah menjaga isteri-isteri itu.*
 19. *Saya telah memasak anak burung kasuari itu.*
 20. *Kami dan ayah itu telah membunuh khinzir itu (m).*
- (b) 21. *Chi naron chapu ngolu.*
 22. *Wuel leterey runon naro.*
 23. *Ngan npaltawro kum marol pelen.*
 24. *Na yaro ychapu chi.*
 25. *Kum mcha keltiki wuel.*

Soalan 3.

- 'N₁ punya N₂' = $\boxed{N_1 + N_2}$
- N + **naa** 'ibu' → N-**na** 'sesuatu (lebih besar daripada N) yang menanggung N'
- N + **ije** 'kanak-kanak' = "sesuatu (lebih kecil daripada N) yang dikaitkan dengan N"
 - **ije** → **-jje** selepas **a** atau **o**
 - **ije** → **-iije** selepas **i** atau **u** **
- A + **-ey** = 'keadaan menjadi A' ** (N = kata nama; A = adjektif)

** = huruf vokal terakhir dalam elemen pertama adalah diibuang.

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	A	I	J	G	N	C	D	K	F	H	E	L	O	M

(b)	baanija	<i>pokok akasia</i>	(c)	<i>buah baobab</i>	koo
	koyra	<i>pekan</i>		<i>ketenangan</i>	mooyeeney
	tongotonjojje	<i>panah</i>		<i>haba</i>	konney
	wangiije	<i>askar</i>		<i>tali</i>	korfo
	yeeno	<i>sejuk</i>		<i>pencedok air</i>	baasiije

Soalan 4.

- Struktur suku kata: $\boxed{(C)V(:)(C(C))}$ (Ambil Perhatian: **wai** → **wa.i**)
 - suku kata yang berat: (C)V:(C(C))
 - suku kata yang ringan: (C)V(C(C))
- Penggunaan Penekanan:
 1. Tekanan utama adalah pada suku kata yang paling kanan.
 2. Dari kanan ke kiri, tekanan sekunder adalah diletakkan pada setiap suku kata secara berselang-seli.
 3. Apabila suku kata yang berat ditemui, ia ditekankan. Kemudian, Peraturan ke-2 diteruskan ke kiri, bermula dari suku kata berat itu.

Jawapan

9.	?amànatál	<i>sesiapa</i>	14.	nà:wídamí	<i>di tengah-tengah</i>
10.	?à:hà:ižì:bí?	<i>mengunyah semula mamahan</i>	15.	nìmbungúl	<i>orang miskin itu</i>
11.	nà:bùnziyá	<i>lapan</i>	16.	cà:yà:ú	<i>jerit</i>
12.	pì:ʔíšt	<i>buah beri</i>	17.	?àlalàlibíč	<i>nipis</i>
13.	wòhombó:l	<i>pokok ponderosa pain itu</i>			

Soalan 5.

- Tangkai-tangkai kata kerja

keadaan	dinamik
' <i>amadhe</i> 'benci', <i>dhalame</i> 'sayang', <i>opongo</i> 'ganggu'	<i>alroho</i> 'angkat', <i>amece</i> 'bawa', <i>cengele</i> 'lihat', <i>dhapele</i> 'tuba (tangkap ikan dengan racun)', <i>icivi</i> 'panggang', <i>kadhange</i> 'tendang', <i>kane</i> 'makan', <i>ka'ace</i> 'gigit', <i>kelrakelrange</i> 'kalahkan'

- Struktur kata kerja

- Aktif/pasif

	subjek	objek
aktif	pelaksana	penerima
pasif	penerima	pelaksana

- Awalan

	keadaan	dinamik
aktif	ma-	o-
pasif	'ika-	'i-

- Tambahan akhiran peribadi

	subjek	objek
KGND pertama	-lrao	-iae
KGND kedua	-mi'	-imia'e
KGND ketiga	∅	∅

(Ambil Perhatian: Bentuk **-mi'** hanya wujud di tengah sesuatu perkataan. Bentuk hujung perkataan **-mo'o** tidak muncul dalam soalan.)

- Imperatif

- Awalan

	keadaan	dinamik
imperatif	ma-	∅

- Tangkai

Kata-kata kerja dinamik, dengan **a** sebagai huruf vokal pertama: **a** → **o**

- Apabila menambahkan tambahan akhiran yang bermula dengan huruf vokal, huruf vokal terakhir di dalam elemen sebelumnya akan dipadamkan.

- contohnya **-lrao** + **-imia'e** → **-lraimia'e**

- (a)
1. *Pancing ia (tangkap ikan dengan racun)!*
 2. *Sayang ia!*
 3. *Saya nampak kamu.*
 4. *Ia benci saya.*
 5. *Ia ganggu kamu.*
- (b)
6. *ocengele*
 7. *'ialrohiaie*
 8. *kona*
 9. *oka'acemi'iae*
 10. *maoponga*